

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی تاثیر آموزش برنامه خودمراقبتی بر کیفیت زندگی

کودکان سن مدرسه مبتلا به آسم

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد پرستاری

استاد راهنما: دکتر لیلی بریم نژاد

دانشجو: سمانه حسینعلی پور

اسفند ماه ۱۳۹۲

چکیده

عنوان: بررسی تاثیر آموزش برنامه خودمراقبتی بر کیفیت زندگی کودکان سن مدرسه مبتلا به آسم

زمینه و هدف: آسم یکی از شایعترین بیماری های مزمن در کودکان می باشد، بیشترین علت غیبت از مدرسه در گروه سنی کودکان و نوجوانان را شامل می شود و از دلایل اصلی مراجعه کودکان به اورژانس ها و بستری شدن در بیمارستان می باشد. این بیماری عوارض زیادی بر ابعاد جسمی، ذهنی، رشد اجتماعی و تکامل کودکان بر جای می گذارد و هزینه اقتصادی ناشی از بیماریزایی آن بالاست. بنابراین این مطالعه با هدف بررسی تاثیر آموزش برنامه خودمراقبتی بر کیفیت زندگی کودکان سن مدرسه مبتلا به آسم انجام شده است.

روش اجرا: در این مطالعه نیمه تجربی ۸۸ کودک سن مدرسه مبتلا به آسم مراجعه کننده به مرکز آسم و آلرژی کودکان تهران به صورت نمونه گیری تصادفی در دو گروه آموزش (۴۴ نفر) و کنترل (۴۴ نفر) وارد مطالعه شدند. معیار ورود به مطالعه آسم تأیید شده توسط پزشک و عدم ابتلا به معلولیت ذهنیو معیار خروج از مطالعه غیبت در جلسات آموزشی، وقوع حادثه ای که روی کیفیت زندگی کودکان اثر داشته باشد و شرکت در پژوهش های دیگر بود. ابتدا کیفیت زندگی کودکان در دو گروه با پرسشنامه PAQLQ به دست آمده و ثبت شد. سپس آموزش برنامه خود مراقبتی شامل آشنایی با بیماری، شناسایی محرک ها و نحوه مقابله با آن، نحوه استفاده از دارو ها، فعالیت و ورزش و غیره طی ۴ تا ۵ جلسه ۳۰-۴۵ دقیقه ای برای کودکان در گروه آموزش اجرا شد. این در حالی بود که در گروه کنترل هیچ مداخله ای صورت نگرفت. بلافاصله و ۸ هفته بعد از مداخله مجدداً پرسشنامه مذکور توسط واحدهای پژوهش تکمیل شد. داده ها با استفاده از آزمون های آماری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: یافته های این پژوهش نشان داد که بین نمره ی کیفیت زندگی کودکان بلافاصله بعد از مداخله در دو گروه تفاوت های آماری معناداری وجود دارد. به طوری که در گروه آموزش از $6.248.6 \pm$ به 57.9 ± 5.6 (P=0.00) رسیده است. در حالی که در گروه کنترل از 8.3 ± 50.7 به 8.1 ± 49.7 رسیده بود. ولی در مرحله ۸ هفته بعد از مداخله در گروه آموزش 6.0 ± 48.7 و در گروه کنترل 7.8 ± 48.9 بوده است و تفاوتی که از نظر آماری معنادار باشد دیده نشد.

بحث و نتیجه گیری: نتایج این مطالعه و مطالعات گذشته نشان می دهد که مداخلات آموزشی و ارتقاء توان خودمراقبتی در کودکان مبتلا به آسم موجب افزایش کیفیت زندگی آنان می شود. از آن جایی که آموزش از عوامل توسعه و پیشرفت جامعه است به مددجویان این امکان را می دهد که با آگاهی از مراقبت های پیشگیرانه با رفاه بیشتری در محیط اجتماعی خود زندگی کنند. بنابراین با توجه به شیوع بالای این بیماری در کشور و بار اقتصادی و اجتماعی ناشی از آن می توان در برنامه ریزی برای این گروه سنی آموزش خودمراقبتی جهت بهبود کیفیت زندگی مورد توجه قرار گیرد.

واژگان کلیدی: آسم، خودمراقبتی، کودکان سن مدرسه، کیفیت زندگی

Tehran University of Medical Sciences

Nursing and Midwifery School

**The effect of self care program education on the
quality of life of school-age children with asthma**

Thesis for a master's degree in nursing

Supervisor: Dr.Borimnejad

Student: Samaneh Hoseinalipour

Winter ۱۳۹۲

Abstract

Background and objective:

Asthma is one of the most common chronic diseases in children. It includes the most reasons of the school absence in children and adolescent age group and is one of the main reasons of children's reference to emergencies and hospitalization. This disease has many consequences on physical and mental dimensions and social growth and children's development and the economical cost resulting from its pathogenesis, is high. So this study has been done with the aim of investigating the effect of self care program education on quality of life of school aged children suffering from asthma.

Methods:

In this randomized clinical trial, 111 children suffering from asthma were incorporated in to the study as randomly sampling in two education group (n=55) and control (n=55). first the quality of the children's life in both groups was earned and registered questionnaire PAQLQ. Then self-caring program education including getting familiar with the patient, how to use the medicines, activities and exercise and soon were performed during 4-5, 30-45 minutes sessions for the children in education group. It was while no intervention was done in control group. Immediately and 1 weeks after intervention again, the afore mentioned questionnaire was completed by children. The data were analyzed using statistical tests,

Results:

The findings of this investigation showed, there is a meaningful statistical difference between the score of children's quality of life in two groups. So that, in education group it has arrived from 48.6 ± 6.2 to 57.9 ± 5.6 ($p=0.00$). while, no statistical meaningful difference was seen in control group.

Discussion and conclusion:

The results of this study and previews studies show that the education intervention and improving the ability of self-caring in children suffering from asthma, lead to increasing their quality of life. Therefore, according to the high prevalence of this disease in the country, and economical and social load resulting from it, it can be considered in scheduling for this age group of self- caring education to improve the turnover and reinforcing the self-control.

Key words:

asthma, self-caring, the school aged children, quality of life.